

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РК XXXV. Ч. 209. Джерси Ситі, Н. Дж., п'ятниця, 9. вересня, 1927. VOL XXXV. No. 209. Jersey City, N. J., Friday, September 9, 1927. THREE CENTS.

НОВА ВОЗДУШНА ТРАГЕДІЯ

ЛІТАК ПРОСИТЬ З ОКЕАНУ О ДОПОМОГУ.
НЮ ЙОРК, 7. вересня. — Американський літак Ола Глорі, що виліз минавшого вівторка зі стейту Мейн у безперервну дорогу до Риму, вислав нині радіову депешу з прозьбою о домі. Депешу передавали радіові апарати коло 4. години раненько; кілька хвилин опісля радіом літак подав своє положення, але від того часу від нього не було ніякої чути. Після депеші, літак мавби знаходився на висоті Нової Фундландії, на західній часті Атлантичного океану. Недалеко від нього нахолодилось тоді кілька кораблів, які сейчас поспішили йому на допомогу. До сього однак часу їм не вдалось найти літака, через те загально побоюються за його безпеченство.

На літаку нахолодися: Лойд Берто, Джеймс Гіа та редактор газети Мироп Пейн.

ПРОКУРАТОРІ ПРИПИСУЄ АРЕШТОВАНИМ БОМБОВИКА ВИБУХ У СОБОВЕ.

МЕКСИКАНСЬКИЙ УРЯД ПОМАГАЄ АРЕШТОВАНИМ ЗЕМЛЯКАМ.

НЮ ЙОРК, 7. вересня. — Прокуратор повіту Кінг заявив, що він має докази на те, що бомбу, яка вибухла в мейорській п'явній залізниці 5. септня під час демонстрацій проти трачення Сакса й Ваншети, підложив один з шайки латинських Американців, яких арештовано сими днями за виробованіє бомб і вибух бомби коло судового будинку в Брукліні. Мексиканський консул у Ню Йорку зголосився до обох сторін чотирох Мексиканців. Беручи на себе оборону, адвокат заявив, що він хоче недопустити до повторення справи Сакса й Ваншети.

ВЕЛИКИЙ СТРАЙК НЮЙОРСЬКОГО ТРОКМЕНІВ.

6,000 ВІЙШЛО НА СТРАЙК АБО 90 ПРОЦЕНТІВ ВСЕГО ЧИСЛА.

НЮ ЙОРК, 7. вересня. — Нині почався тут великий страйк трокменів. Страйк викликала юнія, коли підприємці не хотіли підвищити їм робітничі заплати. На страйк першого дня вийшло коло 6,000 робітників, що так навіть підприємці признають, що страйк захопив коло 90 процентів цих робітників. Багато підприємців заявляє, що страйк їх захопив несподівано та що вони будини пристади на юніній домаганні, якіби їх були вчас дістали.

СУД ДОЗВОЛЯЄ ПОЛІМЕНОВИ-ВІСНИКОВИ БОРОНИТИСЯ БОЖЕВІЛЛЕМ.

ГРЕЙМ КАЖЕ, ЩО ВІН НЕВИНУВАТИЙ.

НЮ ЙОРК, 7. вересня. — Стейтсов суд дозволив тойорському поліменови Греймови, що вбив та обрабував фабричного платинного Прета, якого він мав стергти, змінити свою вступну заяву перед судом. Грейм спершу признався винуватим, але застерг собі право змінити сю заяву. Тепер адвокати просили суд, щоб Греймови було вільно боронитися, що він не винуватий та що він божевілле. Адвокати Грейма заявляють, що вони будуть просити суд о встановленні комісії психіатрів (душевних лікарів) для розслідування духовного стану полімена-вісничка.

СПРАВА ВБИВСТВА ЗА АСКУРАЦІЮ.

ПОЛІЦІЯ НАЙШЛА СЕНЗАЦІЙНОГО СВИДКА.

НЮ ЙОРК, 7. вересня. — Поліція шукає далі за свідками, що моглиби дати докладні подробиці вбивства Беняміна Гольштайна шайкою заговорників від 26. септня. Джейм Ейоремс, що живе в домі-лоді при кінці Вест 33. Стр. на Ковні Айленді, всего 600 стів від місця, де вогнепо Гольштайна, заявила поліції її прокуратор, що в день злочину вона бачила, як Ейоремс Рібеншаль, один зі заговорників, нів Гольштайна до берега води та, тягачи його за рукав сурдута, перекочував його, щоб він поплив з ним на лодці на зали.

Зізнання сїх жінок підтверджують зізнання, подані рабін-ном Поляком. Мало се бути коло 8. години рано. Грінбері і Рібеншаль мали купувелі костюми а Гольштайну був одатий на лодці. Грінбері сидів на заді лодки. Людини, що кричала о поміч, вона не могла бачити, бо його заслонили останки розбитого корабля, що лежать їри березі. Коли вона вже була в кухні, вона почула крики о поміч. Виглянувши через вікно, вона побачила Рібеншаль стоючого на лодці. Грінбері сидів на заді лодки. Людини, що кричала о поміч, вона не могла бачити, бо його заслонили останки розбитого корабля, що лежать їри березі.

ПОСТІЛЕННЯ СКЕВІВ.

ПІТСБЕРГ, ПА., 7. вересня. — Невиладжені люди постріляли смертельно Джеймса Тугса з Каліванду та Дюва Варга з Монгола, в Пенсильнії, які наймалися тут до страйковальної роботи в одній копальні. Тутт помер на місці, а Варга бореться зі смертю. Іх нападено, як вони вертали з роботи. Було се під час густої мряки, і через те поліція, яка знайлася на місці події дуже скоро, не могла гнатися за винуватими.

ДЕРЕВО ЖИТТЯ — ЛУКУТАТЕ.

БЕРЛІН. — Поверну тут недавно з Індії дослідник природи і подорожник, барон Гагер. Оповідає він знакомих, що відкрив там дерево, що посилає особливі прикмети відмоладування людей і звірят. Се дерево назвав він "деревом життя", лукутате.

Одного разу відвідав він індійського мараджу (князя) Дешанпура, який звернув його увагу на дерево "лукутате", якого листи привертає молодість не лише звірятам, але й людям. На доказ сего мараджа показав йому слонів, про яких звісно, що на свободі живуть довше, як у неволі. Се пояснюється тим, що блукаючи по джунглях слони мають на годину час від часу їсти листи "лукутате". Для доказу зроблено пробу в оах Гагера. Приведено одного з найстаріших слонів і почато годувати його овочами і листям лукутате.

Наслідки показалися дуже скоро. Слон набрав сили, у нього скріпнілися мускули, його погляд оживився і зовнішню почав виглядати на молодого слона. Папути, яких кормились овочами з того чудесного дерева, у короткій часі порастають пірсею осліплюючої краси. Гагерови не думалися вже нагода дослідити дітями лукутате на людей, — однак мараджа "жестови" йому, що лукутате не лише відмоладжує стариків, але лічить недуги і фізичні недомогання, викликані старістю.

КАНАДСЬКА ПРОВІНЦІЯ СТАЄ "МОКРОЮ".

СТ. ДЖАН, Н. Б., 6. вересня. — Нїлі триваєча прогібція у канадській провінції Ню Бронксів закінчилася. З нинішнім днем, себто від 6. вересня введено там в життя закон, який впроваджує наново продаж горючих трупків.

У цій провінції нахолодися 19 правительствених склепів продажі алкоголічних напїтків. Сї склепи останаї під контролем Провінційального Контрольної Ради над алкоголічними напїтками. Відповідно до практики, прийнятої у провінції Квебек, не треба ніяких перміттів, щоб можна було купити алкоголічний напїток. Справа мається якраз на відворот, як у західних провінціях Канади, де такі перміти конче потрібні.

НАПІНКА НА КОМУНІСТІВ У ЛЬВОВІ.

З нагоди дня комуністичного пропаганди напав на польську міщанську пресу великий страх. Притоку до цього дає те, що ночами організації молоді розкидають відозви, розлівають плятки, випишуть червоними красками комуністичні гасла та вивішують червоні прапори. У зв'язку з тим львівська поліція перевела цілий ряд ревізій та арештувала кілька молодих робітників. Ті самі відомості доходить також з інших міст, а головнісі Стрия, Дрогобича й Борислава.

ВІДЛУК АКЦІЇ ЛОРДА РОТЕРМЕРА НА ЗАКАРПАТТІ.

Лорд Ротермер заслав Бенешові далішу телеграму в справі ревізії тріновського договору. Він, як "ширий лїтатель Чехословаччини", віддає себе до розпорядженія Бенеша, якщо мігби йому бути помічником при порозумінні в новорегульованих границях.

Акція лорда Ротермера примусила й партію Закарпаття зайняти до неї своє становище. Влади партії ставляться, зрозуміло, всі проти. Волюнтарство "Свобода" відсуджує мадлярську агресивність і пригадує Бенешови, що у відповіді лордові мав підкреслити, що Закарпаття добровільно відділилося від Мадярщини, де не мало ніяких прав. Соціал-демократи скинули публічні збори і навіть іменем мадлярського населення протестували проти експанзивності англійсько-мадлярського капіталу. І мадлярські круги розпочали широку агітацію в користь прилучення до Мадярщини, почав виходити нові часописи, які кожного свого редапелітанта мають рекомендації як надійного мадлярського урядови, що "скоро не перебере згаданий край". Комуністична партія ставиться проти акції Ротермера, підкреслюючи, що стоїть на становищі самовизначення аж до відірвання.

КАРА ЗА НЕЧІСТУ РІДНУ МОВУ.

Мусоліні звернув увагу на те, що італійська мова сильно зазначена чужими словами. Тому він видав декрет із заборонною вживати чужих слів там, де їх можна заступити рідними, навіть, коли вони вже нині не вживані. Декрет звертається головню проти жаргону, що напуче всезадило в торговельних оголошеннях. Від нині за кожне зайве чужине слово будуть в Італії стягати грошеву кару. Шастива країна! У нас не можна би видати такого кодексу хоча би тому, що не було би трибуналі, які могли би рішати, чи дане слово справді можна заступити рідним.

ПРОТИ ПРОВОСОВОЇ ЦЕНЗУРИ.

Цараніст Іванітеску інтерпелював уряд в справі противозаконних цензурних методів супроти преси, які всупереч обіцянкам не то що не зменшувались, але з кожним днем загострюються. Становище уряду після Іванітеску тим більш дивне, що преса в час останніх тяжких днів зохувалася повний лояльно і патріотично.

Що тут в такім случаю говорити про свободу слова для української преси, коли навіть законорні українські часописи укладають конфіскати.

ЦІКАВА НАХІДКА.

Етнографічна комісія Української Академії Наук дістала від свого кореспондента Путова з села Цугар, Бранської губернії, знайдений ним в цьому селі оригінал грамоти Олексія Михайловича та цілий гравіроу відомого художника 18 віку.

ЗАКАРПАТТЯ ЗЕМЛЯ МАЙБУТНОСТІ, ПРОЦВІТАЮЧА І БАГАТА.

Так назвав Закарпаття земельний референт інж. Брандайс. В сьому часі, коли Мадярщина при помочі своїх прокторів старається відискати назад Закарпаття для себе, примушена чеська буржуазія признати, що до Закарпаття не тільки нічого не докладає, але що воно має велике значіння для самої Чехословаччини. В розмові з "Венкомом" сказав інж. Брандайс, що Закарпаття дуже позитивно причиняється до активності господарської ситуації і торговельного бізнесу. Закарпаття може кожного року дати 100,000-бачок вина, що репрезентує суму 50,000,000 Кч.; далше воно може вивезти по року 5,000 вагонів овочів і овочевих виробів, що дає 25,000,000 Кч. Найважніший є вивіз дерева, що дає річно щонайменше 100,000,000 Кч. Також вивіз худоби і домашніх звірят дає річно 30,000,000 Кч., а при раціональній господарській мірби дати 50 мільонів. Тотюж дає річно 15,000,000 Кч., вироб ементальського сиру в початковій стадії дає 600,000 Кч. річно і надзвичайно сильно заручає, а при цьому дешевий і не боїться конкуренції. Перевішив відповілі меліораторі урегульовання рік, дохід з господарства збільшиться о одну третину.

Так прирешено чеська влада представляти ситуацію "дефіцитною" Закарпаття, щоб широкі круги суспільности по-знайомилися з вартістю Закарпаття і цінністю його для республіки.

УКРАЇНСКА КООПЕРАЦІЯ НА МІЖНАРОДНОМУ КООПЕРАТИВНОМУ КОНГРЕСІ В СТОКГОЛЬМІ.

З Харкова виїхала за кордон делегація української кооперації, що візьме участь в міжнародному конгресі кооперативного Аліансу в Стокгольмі. До складу делегації ввійшло 13 чоловік, серед них голова ВУКС, відповідальний секретар Вукопранд, голова Сільського Господарства, голова Українбанку, голова Кіноспілки, старий кооператор Левітський та інші. В складі делегації є представники всіх галузей кооперації.

АРЕШТОВАННЯ.

В неділю, 7. м. м., перевела поліція ревізію в помісничому урядника "Прогреси" Петра Петрика, якого забрали з собою, а відтак відставили до в'язниці в Станіславові. Арештованія мало відбулися на домаганія станіславівської військової дефензиві.

"Гос Правди" подає, що в Східній Галичині під замітом підпояж арештовано 11 видільних людей і 4 військових.

ДИТЯЧІ ФІЛЬМИ.

Українські кіно-організації вважали ретельно за виробництво дитячих кіно-картин. Значний крок уже зробив ВУФКУ, яке набуло низку сценаріїв та так звані дитячі теми.

АВСТРИЙСЬКІ РОБІТНИКИ ДОМАГАЮТЬСЯ УСТУПЛЕННЯ ДР. ЗАЙПЛЯ

ПРОМИСЛОВІ ТОНІ І СОЦІАЛ-ДЕМОКРАТИ ЗОВУТЬ ПРАВИТЕЛЬСТВО ЗАЙПЛЯ ПОПЛАМЛЕНОЮ КРОВ'Ю РЕАКЦІЮ.

ВІДЕНЬ, 7. вересня. — Австрійські робітники, що згорізувалися недавно у соціал-демократичну партію розпочали широко поширену кампанію проти правителства капілера й пралата Д-ра Зайпля. У маніфесті, який спільно видали промислові юні і соціал-демократи, називають вони правителством Д-ра Зайпля "реакційним і поплямленим кровю правителством убийничим і зорганізованим терору".

Згадана соціал-демократична партія домагається амністії для арештованих у часі ліпневой революції й також зміни цювої політики та зменшення шла на поживі. Рішучасно у маніфесті перестерігається перед революційною діяльністю й так закінчується його: "Ми находимося між Італією Муссолініної й Угорщиною Гортіа та тому напад на німке шастивіст".

Совітський Союз відкидав свого посла у Відні, Берліні, нібито з причини його неуги, однак у дійсності тому, що він не використав для революційних цілей ліпневой повстання. Совіти мають набаром вислати нового й енергійнішого представника.

БРИТІЙСЬКІ ПРОМИСЛОВІ ЮНІ ПРОТИ КОМУНІСТІВ.

РІШАЮТЬ ЗІРВАТИ ПЕРЕГОВІРИ З ТРЕТИМ ІНТЕРНАЦІОНАЛОМ.

ЛОЙДОН, 7. септня. — Бритійська робітничка партія рішила днесь значною більшістю голосів полішити конституційно. Сталося се при помочі голосування картками над пропозицією зірвати усі зносини з т. зв. рухом меншости, або ліним крилом партії, який остане від впливом комуністів і старається здобути силу в промислових юніях. Над тим внеском голосовано на конгресі промислових юній, що тепер відбувається в Едінбурзі. За внеском голосувало 3,746,000, а за рухом меншости лише 148,000.

Принняття сего внеску значенно, що контролю британського робітничого руху нахолодися в руках правого крила партії.

Дальшим внеском, над яким ще дебатують, а який припорушила прийняти Головна Рада, є не вести ніяких переговорів з Третім Інтернаціоналом. Внесок сей без сумніву буде прийнятий.

ДЕНЬ 28. ЖОВТНЯ ДНЕМ СПИСУ ТУРЕЦЬКОГО НАСЕЛЕННЯ.

УСІ МЕШАКАНИ МУСЯТЬ ТОГО ДНЯ БУТИ ДОМА.

КОНСТАНТИНОПЛЬ, 7. вересня. — У дні 28. жовтня усі мешкани Туреччини, не виключаючи й чужинців мусять сидіти дома. Такий розпорядок видадо турецьке правителство, признаючи сїй день на сїс населення Туреччини. Лише урядовим, що будуть мати спеціальні дозволення, подорожники і матросам на більших пароплодах буде вільно бути поза домом. Турецька преса запіває, що сїй сїс населення справить недокладні обчислення турецького населення, що поширилася поза границю Туреччини.

День 28. жовтня припадає якраз на п'ятницю, що є турецьким урядовим святом відпочинку, призначиєм на молитву, подібно як у християн неділя.

ЛЕТУНІ ШЛІ І БРАК У РЕНГУН.

ЗВІДСІ ВІДЛІТЛИ ДО БЕНГКОК, СІАМ, РЕНГУН, Бурма, 7. вересня. — Літак "Прайд оф Літтройт", кермований пїлотами Шлі й Брак, прибув до Ренгун, у Бурмі. Приняли тут летунів американський консул, дискриновий суддя й багато інших, а губернатор Бурми прислав свою гвардію.

Перелет з Калкутти до Ренгун був одним з найбезпечніших через те, що напала їх сильна буря, а гори Аркан були покриті густою мрякою. Летли вони позадво морського побережжя, аж вкінці перелетіли через гори у місті, де були найнижчі. Описав напав їх сильний дощ, що товариши їм аж до Ренгун. Летли вони понад джунглі, понад жижих тигрів, та були заосмотрені у стрільби на случай, колиби їм пришлося там остіти. Машина їх літала ділала знаменито, однак у Токіо будуть мусяти її змінити, коли пусяться у перелет через Тихий океан.

З Ренгун виірналися оба летуні на їх аероплані "Прайд оф Літтройт" до Бенгкоку, у Сіамі, віддаленого 375 миль.

РЕЛІГІЙНА БОРОТБЯ В ІНДІЯХ.

ЗГІНУЛО У НИХ 22 ОСІБ А 100 ПОКАЛІЧЕНО ТЯЖКО.

НАГПР, Бритійські Індії, 7. вересня. — У релігійній боротьбі, що мала тут місце між Індусами а мусульманами убито 22 осіб, а понад 100 покалічено тяжко. Підчас боротьби послужували каміням і патіками; опісля прийшло до жешних заворушень по ріжних частях міста. Спрощажене з кампурі військові привернули спокій. Військової сторожі розділено опісля по місті. Мимо сего однак вночі лучилось знову два морди.

ТЕПЕР ПРИЙМАЄТЬСЯ ЧЛЕНІВ БЕЗ ВСТУПНОГО

„СВОБОДА“ (LIBERTY)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
at 33 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J.
on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103
of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:

Three cents a copy.	ПЕРЕДПЛАТА:
One year \$ 7.00	Починне число три центи.
Six months \$ 3.75	На рік \$ 7.00
Three months \$ 2.00	На пів року \$ 3.75
Foreign and Jersey City Rates:	В Державі й Заграниці:
One year \$10.00	На рік \$10.00
Six months \$ 5.00	На пів року \$ 5.00
Three months \$ 2.75	На три місяці \$ 2.75

За кождо зміну адресу платитись 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

3 Канаді належить надіслати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Телефон „Свобода“: 498 Montgomery Tea. У. Н. Соколя: 1838 Montgomery.

Address: „СВОБОДА“, P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ЩЕ РАЗ ПРО НАШ БОЛЯК

Стаття про національну невідомість закарпатських Українців, що була поміщена в 193. числі, видно не минула за цілою, коли один з їх органів відкликнувся на статтю. Органом сим є газета Простаїна.

Відавляв пробує ще раз переконати своїх читачів, що закарпатські Українці не є ніякими Українцями. Мовляв, вони „Подкарпатські Русини“, на свою честь. І вони собі випрацюють називати їх Українцями.

Щоби це доказати, що вони не Українці, але „подкарпатські Русини“, Просвіта препарує спеціально для цієї статті теорію, якої ніхто нігде не признає. Після цієї теорії „малоруський народ складається з трох частин: в Україні, Галицьких Русинів та Угорських, або Подкарпатських, Русинів. Погляда, який у нас не має ніякої основи, а який може виринути хвиля в голові тих, що не бачуть твердих границь народів, а бачуть тільки проміжні границі між державами. Для таких людей Українці народилися коло Києва, як вже в я Токмаки признали, що Київ Україна; для них коло Львова живуть раб австрійські Русини, влітає знова польські Русини; а коло Ужгорода колись жили Угорські Русини, а колись уже будуть жити чеськословачки Русини, як вони тільки привикнуть до нових панів.

Простаїна так і каже: „Нас так (Українцями) ніхто урядово не називає“. Колись уряд ішов про такі питання, то пошлю придумувати якісь неможливі теорії про три народи в одному? Чому не сказати просто: Ми будемо називатися Українцями, як нас Українці завоюють та прикажуть нам називатися Українцями? Се було би отверго ї шире.

Та Просвіта підписує свої аргументи ще й демократією. Мовляв, ми, подкарпатські Русини, ще й тому не Українці, бо ми собі цього не бажаємо. Оба аргументи свої протіворічливі: коли про національну принадлежність та назву русинів уряд, то при чому тут думка народу? а коли народ? то при чому тут уряд? Але Просвіта сьогодні добуває її треба доказати, щоби Угорські, а ніні подкарпатські Русини не називалися Українцями, і вона доказує ї демократією, хоча її сей аргумент не підходить. Бо коли не треба називати „подкарпатських Русинів“ Українцями, бо той „народ собі не жадає“, то на який основі Просвіта розділяє український народ поза Подкарпаттям на Українців та на Галицьких Русинів, коли вони собі того не жадають? І на який основі вона називає галицьких Українців Русинами, коли вони цього те не жадають. Видно, куди не потягнеш, то рветься.

Аркадій Аверченко.

ЗЛОДИН СЕРДЕЦЬ

ОСОБИ: Він. — Вона.

Сцена: Мисський парк. Лавка припадає, та на жаль забув під тиномю дитину. Четверта година! На лавці сидить вона! Така слаба пам'ять! (Дотркнувшись до лавки, вона мовить, так легкою її плечей, вона гарна, елегантна. Потім з'являється, відсиджується: Часом я з'являюся вий, зодягнений по найновішій моді, в дірці від гузики шкідливі, в бічній кишені шовкова хусточка. Запам'ятай її, ну...? Ні? (Коротка мовчанка); переходить кілька разів поперек лавки, поглядає на неї і намагається загнати під її капелюшок. Вікни вникає свою шовкову хусточку, опускає біля її ніг знову підноситься.

Він: Даруйте, пані, ви загубили вашу хусточку.

Вона: Дякую (хоче хусточку, не гавляючи називати на неї).

Він: (збеніженим, не знає що робити, акцієнці сідає на лавці біля неї. Коротка мовчанка). Що скажете про ті турки? Вони все мусять улаштувати погроми Вірмен. Не можуть дати спокою. Навіть тубунці не шадять. Чи не так, ласкава пані? Так, так. Що зрештою є такий тубунці. Мабуть, старий чоловік. Та постаріти можна щойно часом. Наперед людина є зовсім молода, потім старіє і вікни, як життя вже хотілося вниз, зовсім стара. Так, так... (Коротка мовчанка. На бої): Нічого не відіє. Навіть чорт не приславляв, щоби щось сказало... Скажіть, будь ласка, чи папірська вам не зашкодило?

Вона (коротко): Ні...

Він: Добре, цигаро тепер би

Вона (зривається нараз): Отже знайте! то вже щось не чуває! Не лише, що напастує

Він: (зривається нараз): Отже знайте! то вже щось не чуває! Не лише, що напастує

ЕМІГРАЦІЯ ЗІ СЛОВАЧЧИНИ А З ПРИКАРПАТСЬКОЇ РУСИ

Образом господарської нужди кожної країни є еміграція. Останніми часами значно зросла еміграція з чехословачкої республіки. Люде втікають перед бідою до інших країн, де сподіваються на кращі умови до життя. Колиб американські імміграційні закони не обмежували імміграції, левно емігрувало б більше людей не лише з Чехословаччини, але й інших країн.

В документах статистичного уряду виходить, що в перших кварталах 1927 р. виїзду еміграційних паспортів було 9382 людей, або 2.882 більше ніж

попереднього чвертьріччя. Розподілились тут передовсім про еміграцію до Канади, Аргентини і З'юденних Держав. Багато заморських паспортів виїзду за це чвертьріччя 7330, а континентальних (до Франції) за 2.052 осіб.

Найбільше емігрувало зі Словаччини, а до 60.1 проц. Словаччині часами зростає також еміграційний рух на Прикарпаття. Русини, які в першому чвертьріччі 1927 року емігрувало 846 людей. В роках 1922-1926, емігрувало з Прикарпаття Русинів всього лише 332 людей.

ВОЗДУХОПЛАВСТВО В ПОВІСТЯХ ЖІЛІ ВЕРНА

Братів Монгольф'є загальною вважають винахідниками повітряних кораблів. І дійсно Степан і Жюзеф Монгольф'є оселилися в ті дні дільні дії і загалом признані успіхи. Одна з їх винахідок — як зрештою всі інші — була вислідом цілого ряду спроб уже й інших людей. Вважання людини літати у повітря, так як птахи, так старе як людський рід. Уже грецька мітологія оповідає про спроби Дедала й Ікара. Вони зробили собі крила, так як птахи, заліпили при воску. Ікар піднісся за високо, як наслідок соняшної жарі стікнився і він упав на землю та загинув. У середньовіччя часів геніальний Францисканець Роджер Бекон збудував машину до літання, яку виправляв виходом, яку крутили корбу, і так піднімався у повітря. У 15-го столітті математик Джованні Батіста Данті з Перуджі на штурхних крилах переправився через Тразименське озеро. Знає і праці й лави Леонарда да Вінчі з дільниці авіації. В пізніших століттях слідує шийний рід проб і досвідів, випереджених дуже часто фантастичними описами і спекуляцій письменників. Ці досвідів довели до нинішніх знань авіації. Жіль Верн, французький письменник, торкається питання

літ у балоні" подає Верн подорожню конструкцію балону, при якій летун бави менше залежний від баласту й утрати газу, крім того випускає у балоні виходовий мішанини. Балоніст дістає цю мішанину з електронного апарату, який є у голові. При допомозі бутельної батареї він розкладає воду на водень і кисень. В практичній конструкції показався неможливим до ужитку з причини небезпечності пожежі. Ця утрата спричинила, що Верн незвичайно пильно обсервував розвиток авіаційної техніки, а то справу уживання моторів. І вже в 1886 році у повісті „Робур побідились“ подає докладний опис „Альбатрос“, збудованого інженіром Робуром, де розгоновено силою є вже аккумулятори і батареї. Записався Верного авіаційного росте по постійно 120 кілометрів у годину, „Володар світ“ балоніст уступає вже місцем аеропланам. Через історію людськості за часом ниткою Аріадни тут за шістьма, тут за чимсь, що людині з того палоду журби і терпіння перенесло в країну повної досконалості. Ця тут висловлюється в релігії і в поезії. Чим же іншим будиби цієї середньовічній магіявній повісті, де людина хочи на хвилю у змислі переноситься в часи золотого віку людства. В міру поступу природних наук пошуків і при допомозі створив свій об'єкт будувачування. І хоч той об'єкт є лише продуктом уяви, однак все велике, що доказав люде, повстає — по словам Верна — лише завдяки сподіванню і горному бажанню, які зростають думку і конкретне діло.

ПРИКАЗКИ.

„Чоловік без волі, що кін на припини.“

Не місце чоловіка красить, а чоловік місце.

Як білий-палак, то ніхто не баче, а як богатий скривиться, то вське дивиться.

Не той убогий, що мало має, а той, що багато жадає.

Хто много говорить, той мало творить.

Він не перейшли той пробі. Я хотів випробувати вас, чи ви пригадуєте собі всі ваші стрічі і знайомства, але ви маєте тільки пригид, що зовсім не можете запам'ятати собі всіх жінок. Вставайте! І ви хочете вийти в корість, що у вас такі пошування — і що ви цікавитесь не чим иншим крім пошуків і жінок? Тьфу! Я бриднух вас. Він... ботаник! (Виходить скоро).

Він (гадає за нею спаніє, по хвилі): „Ботаник!“ Дурна гуска! Що то вона базіває? Вона знає мене, вона не знає, вона знає, не знає. Стільки жінок на світі, а я сам один. Як в силі згадати собі всі жінки? (Викрикується): „Ботаник — ботаник!“ (Оглядається) Вже її не видати. (З жаде).

А мою шовкову хусточку забрала також. (Рішучо) Е, дурниця, не треба так розсипатися над дрібничками. (Витягає з кишені білу шовкову хусточку, розпостирає її на лавці і говорить усміхнувшись): Це для чотирьох жінок... Лише віддати! Справжній дон-жуан не дається відшукати. (Гадить на бік): Ага, вже йде якась... Готовиться до бою! (Хоче хусточку, сідає примичливо на лавці й опирається на поруче): Тепер може дошастить мені!

(Заспокоєно).

Япанський кравець держить пацаним ніг суною, з якого ший одіж.

У Персі супротивство стрічних і учених братів і сестер є найбільше улюбленою супротивкою жіноч.

Михайло Угрюм.

МОЇ СПОСТЕРЕЖЕННЯ І ПОГЛЯД НА СПРАВУ СИРОТИНЦІ-ЗАХИСТУ УКР. НАР. СОВЗА

VII.

У своїх попередніх статтях висловлюючи свої погляди і спостереження стосно Сиротинці-Захисту У. Н. Союзу, про який відділ мови і про який яким термом наш урядник і член найбільше „Проводить дискусії на мітингах, в приватній розмові і просто при всяких нагодах. Своїми поглядами на цю справу бажав я позитивістично ширшим загальним членом, урядником і приятелем У. Н. Союзу а наді, що допоможе покінчити дискусію та всі дискусії, а натомість приспівати дійсну будову захисту. Все, що пишу в цій справі, є оперте на факти, досвід і вірні інформації, засягнених з певнихжерел.

В сі статті бажано згадати про удержання і зарплат Сиротинці-Захисту У. Н. Союзу, над чим наш член і урядник поважно застанаються. Дійсно, що удержування й утримання Сиротинці-Захисту є важна річ, однак чим ми не повинні застрашуватися. В світі є і можливі при добрій волі. Треба лише хотіння і спільної праці. В одній з попередніх статей я згадав, що від започаткування діл залежить будучість, існування і розвій інституції. Коли ми потрафимо мільйонну організацію, У. Н. Союз, провадити похвально і в порядку, то й діяльність Сиротинці-Захистом — потрафимо зарплатувати. Маймо віру в свої сили і в спосібність та здібність членів У. Н. Союзу.

Щоби діал Сиротинця У. Н. Союзу знати як слід, треба конче мати потрібну кількість капіталу. Цей капітал (долари) збираємо жертвами від членів, урядників, відділів і приятелів У. Н. Союзу. Нам треба зібрати, після мого оцінки, таку суму, щоби потікливо заплатали за землі-фарми під будову захисту.

Колі такі землі будуть заплачені, тоді для нас буде користь подвійна: 1) не треба буде платити процентів від моргів на землі, 2) отвориться кредитні інституції. Коли оскільки потреба вбудувати нові будинки, а на це не буде покладено грошей, то тоді буде можна дістати позичку на легкі сплати і невеликий процент.

При виборі місця і купні землі-фарми для Сиротинці треба уважати, щоби місце було доволі земай. Земай повинна надаватися під упряду горідини, садівництво, хов дробу, безрід і роговий добуток, головню коров. Корови треба ховати на молоку для тих, що будуть жити в захисті. Отже треба пасовища. Безріді годуються на більшій частині домашніх влітків і зерном, залежно від обставин. Головані безріді можна мати на м'ясю для жіночих у захисті. Бажано, як також, на продаж. Дроб, головню коров, приносить гарний дохід. Якіс і головню коров можна спродати туртунікам кожного часу. Якіс і курячий м'яс є зовсім а добра пожива для жіночих у захисті. Продукти з фарми і селян-жінки, на продавати на добрій ціні, а також м'ясю доволі для власного вжитку на цілий рік! Коли більше плодотворити землі, то можна ще упрядувати на більшу суму — при одній зарплаті. Близько маркету центральної є ще можна корови продати. Холти біла дробу та обробляти горідину і ад можуть ті, що будуть жити в захисті, а незначним чином платного рабінства. В сей спосіб жіночі в захисті будуть на своє удержання заробляти. Горідину, орічч, молоко і м'ясю для жіночих у захисті можна мати з власної фарми. Гроші, отримані за спродані продукти з фарми Сиротинці, можна ужити на загінні!

За земалями не треба нам тепер шукати, коли вже, знаємо про них. Земай, про який я писав у попередніх статтях, при дорозі між Мівалі і Бріджтон, Н. Дж., якраз відповідають нашим вимогам. До цього записана поміч урядів повіту і міста Мівалі. Місце те є 130 миль від Нью Йорку й орієнтує, головню канцелярію У. Н. Союзу, а 40 миль від Філадельфії, два горіди маркету збогу фармерських продуктів кождого дня в році. (Попередню я сказав, що з Філадельфії до міста фарм є 90 миль маючи на думці віддалі осліду головню канцелярію У. Н. С. від Філадельфії).

Про зарплат упряду Сиротинці-Захисту У. Н. Союзу скажу лише загальною. Не на часі терговорити про це в деталях, дрібничкою.

На мою думку, упряду повинна складатися з двох частин: адміністративна і господарська.

Адміністративна частина повинна зарплатувати комітет Сиротинці-Захисту, який мавби бути вибраний зпоміж членів головного уряду У. Н. Союзу, кожного року на річний засідання. Члени того комітету входить в склад головного уряду У. Н. Союзу. Уважано, що в перших початках цієї спосіб вибору комітету буде для Сиротинці корисний і практичний. Може зайти так, що вибрана до комітету людини не зможе сповнити своїх обов'язків, або не буде відповідна на вибране становище, тоді не треба чекати аж до коненції, а можна це перевірити і поладувати на річний засідання головного уряду У. Н. Союзу. Такий комітет мавби сповнити свій уряд в порозумінню з головним ексеккутивним комітетом У. Н. Союзу. Головна контрольна комісія У. Н. Союзу мавби неперодично контролю на дійсність комітету Сиротинці, який комітет Сиротинці будуть відвідувати за свої обов'язки, як кождий головний урядник, згідно з чинними статутами У. Н. Союзу.

Частина упряду господарської повинна бути під зарплату кваліфікованого агронома, якого комітет Сиротинці в порозумінню з ексеккутивним комітетом У. Н. Союзу приймавби й усував його, відповідно до потреби. Фарму Сиротинці належить упрядувати після модерних способів, науково. До цього треба кваліфікованої сили.

Спосіб кваліфікованого фармування: будувати нашої справу заводом і стратою. Таю кваліфіковану силу можна легко знайти.

Ще, що я дотепер написав, є мої власні погляди на справу Сиротинці-Захисту У. Н. Союзу, про який ми всі, члени, мріємо. Широ віро, що все можемо осягнути, коли будемо спільно всі діяти і працювати.

На літання в горах.

Турист: Як то: хочете, щоби я заплатив вам належність уже тепер згорі?

Власник літання: Певно бо буває так, що деякі горі роблять мені збиток: падають з гір, пропадає, а там за ними і слід не знайти!

28th St., NEW YORK, N. Y.

